

การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้ ผู้วิจัยจะได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences) โดยผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถานภาพทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต เปรียบเทียบโดยจำแนกตาม สาขาวิชาเอก และวิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

- ตอนที่ 1 สถานภาพทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม นำเสนอโดยสรุปผลไว้ในตารางที่ 1 ถึง ตารางที่ 4 ดังนี้ คือ

ตารางที่ 1 สถานภาพทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม สาขาวิชาเอก
ปีการศึกษาที่สำเร็จ และวิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

รายการ	จำนวน N = 200	ร้อยละ
สาขาวิชาเอกที่สำเร็จการศึกษา		
การสื่อสารมวลชน	22	11.0
จิตวิทยา	29	14.5
บรรณารักษศาสตร์	21	10.5
บ้านและชุมชน	12	6.0
ประวัติศาสตร์	7	3.5
ปรัชญา	7	3.5
ภาษาไทย	14	7.0
ภาษาฝรั่งเศส	21	10.5
ภาษาเยอรมัน	11	5.5
ภาษาอังกฤษ	56	28.0
ปีที่สำเร็จการศึกษา		
2524-2525	43	21.6
2525-2526	39	19.6
2526-2527	34	17.1
2527-2528	35	17.6
2528-2529	48	24.1
วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา		
ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่		
โควตาภาคเหนือ	90	45.0
ทบวงมหาวิทยาลัย	107	53.5
ไม่ระบุ	3	1.5

จากตารางที่ 1 พบว่า **บัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์ส่วนใหญ่** สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชา
ภาษาอังกฤษ และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2528-2529 **บัณฑิตที่สอบเข้าศึกษาโดยระบบ**
ทบวงมหาวิทยาลัย มีจำนวนสูงกว่าบัณฑิตที่สอบเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ

ตารางที่ 2 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ภูมิภาค และอายุ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	42	21.1
- หญิง	157	78.9
ภูมิภาค		
- ภาคเหนือ	107	53.5
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	6	3.0
- ภาคกลาง	69	34.5
- ภาคใต้	10	5.0
- ไม่ระบุ	8	4.0
อายุ		
- 21-23 ปี	29	14.5
- 24-26 ปี	98	49.0
- 27-29 ปี	69	34.5
- 30-32 ปี	2	1.0
- 33 ปี ขึ้นไป	1	0.5
- ไม่ระบุ	1	0.5

จากตารางที่ 2 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 78.9 มีภูมิภาคอยู่ในภาคเหนือ ร้อยละ 53.5 มีภูมิภาคอยู่ในภาคกลาง มีส่วนน้อยที่มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 3) ส่วนอายุของนักศึกษา ส่วนใหญ่มีอายุ 24-26 ปี รองลงมา 27-29 ปี

ตารางที่ 3 ภูมิหลังทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ก่อนเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทโรงเรียน		
- รัฐบาล	160	80.0
- ราษฎร์	39	19.5
- ไม่ระบุ	1	0.5
สถานที่ตั้งของโรงเรียน		
- ภาคเหนือ	116	58.0
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2	1.0
- ภาคกลาง	71	35.5
- ภาคใต้	4	2.0
- ไม่ระบุ	7	3.5

จากตารางที่ 3 พบว่า มีสัดส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดของรัฐบาล ส่วนสถานที่ตั้งของโรงเรียนนั้น ส่วนใหญ่อยู่ในเขตภาคเหนือ ถัดมากคือ เขตภาคกลาง น้อยที่สุดที่ตอบว่า ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตารางที่ 4 ระยะเวลาในการศึกษา และระดับคะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อสำเร็จ
การศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการศึกษา		
- จบก่อนกำหนด	14	7.0
- จบตรงตามกำหนด	165	82.5
- จบนานกว่ากำหนด	19	9.5
- ไม่ระบุ	2	1.0
การศึกษาภาคฤดูร้อน		
- ไม่เคยเรียน	8	4.0
- เคยเรียน 1 ภาค	29	14.5
- เคยเรียน 2 ภาค	68	34.0
- เคยเรียน 3 ภาค	75	37.5
- เคยเรียนมากกว่า 3 ภาค	19	9.5
- ไม่ระบุ	1	0.5
ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา		
- 2.00-2.40	84	42.0
- 2.41-3.00	94	47.0
- มากกว่า 3.00	22	11.0

จากตารางที่ 4 พบว่า มีเพศส่วนใหญ่ใช้เวลาศึกษา และจบตรงตามกำหนด และเคยเรียนการศึกษาภาคฤดูร้อนอย่างน้อย 3 ภาค ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษานั้น อยู่ในระดับ 2.41-3.00 เป็นส่วนใหญ่ รองลงมา คือ ระดับ 2.00-2.40

ตอนที่ 2 การสำรวจข้อมูลและความคิดเห็น เกี่ยวกับ หลักสูตรและการสอนของคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล เป็น 2 แบบ ดังนี้ คือ

1. ผลการสำรวจด้านหลักสูตรและการสอน ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับรายวิชา อาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมนักศึกษา และปัญหาอุปสรรคขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แสดงผลไว้ในตารางที่ 5 ถึง ตารางที่ 11

2. ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี วิเคราะห์โดย จำแนกตามสาขาวิชาเอก และวิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา แสดงผลไว้ในตารางที่ 12 ถึง ตารางที่ 13 โดยมีการประมาณค่าเฉลี่ยความคิดเห็น ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51-5.00	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51-4.50	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51-3.50	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51-2.50	หมายถึง	ลักษณะที่ควรมีน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	0.05-1.50	หมายถึง	ลักษณะที่ไม่ควรมีเลย

ตารางที่ 5 วิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานของบัณฑิตมากที่สุด และน้อยที่สุด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
วิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานมากที่สุด		
- เอก	138	69.0
- โท	28	14.0
- เลือก	12	6.0
- บัณฑิตพื้นฐาน	20	10.0
- ไม่ระบุ	2	1.0
วิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานน้อยที่สุด		
- เอก	17	8.5
- โท	41	20.5
- เลือก	76	38.0
- บัณฑิตพื้นฐาน	63	31.5
- ไม่ระบุ	3	1.5

จากตารางที่ 5 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ใช้ความรู้จากวิชาเอกในการทำงานมากที่สุด ถัดมา คือ วิชาโท ส่วนรายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานน้อยที่สุด คือ วิชาเลือก และวิชาบัณฑิตพื้นฐาน ตามลำดับ

ตารางที่ 6 รายวิชาที่มีประโยชน์มากที่สุดและน้อยที่สุดต่อการทำงานของบัณฑิต และ รายวิชาที่ทันสมัยที่สุดและล้าสมัยที่สุด

สาขาวิชาเอก	รายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานมาก	รายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานน้อย	รายวิชาที่ทันสมัย	รายวิชาที่ล้าสมัย
การสื่อสารมวลชน	1. MC353	HIST103	MC445	HIST103
	2. MC281	MATH100	MC353	HIST104
	3. ENGL	HIST104	-	THAI
จิตวิทยา	1. PSY103	HIST103	PSY103	HIST103
	2. PSY320	HIST104	PSY409	HIST104
	3. ENGL	MATH100	-	THAI
บรรณารักษศาสตร์	1. LS103	HIST103	PSY103	HIST103
	2. LS315	HIST104	LS409	HIST104
	3. -	HC103	-	THAI
บ้านและชุมชน	1. PSY103	HIST	ENGL	HIST103
	2. HC	MATH100	HC	HIST104
	3. ENGL	-	-	-
ประวัติศาสตร์	1. PSY103	-	MC	HIST103
	2. -	-	-	-
	3. -	-	-	-
ปรัชญา	1. PSY103	MATH100	PSY103	HIST103
	2. ENGL	HIST103	PHIL	HIST104
	3. PHI	HIST104	-	-
ภาษาไทย	1. THAI103	SANS	MC	SANS
	2. PSY103	PALI	THAI	PALI
	3. ENGL	HIST103, 104	ENGL	HIST
ภาษาฝรั่งเศส	1. FR	HIST103	FR	HIST103
	2. ENGL	HIST104	ENGL	HIST104
	3. PSY103	MATH100	PSY103	MATH100

ตารางที่ 6 (ต่อ) รายวิชาที่มีประโยชน์มากที่สุดและน้อยที่สุดต่อการทำงานของบัณฑิต
รายวิชาที่ทันสมัยที่สุดและล้าสมัยที่สุด

สาขาวิชาเอก	รายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานมาก	รายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานน้อย	รายวิชาที่ทันสมัย	รายวิชาที่ล้าสมัย
ภาษาเยอรมัน	1. ENGL	MATH100	ENGL	HIST103
	2. GER	HIST	GER	HIST104
	3. PSY103	-	TIM	-
ภาษาอังกฤษ	1. ENGL210	HIST103	ENGL210	HIST103
	2. ENGL310	HIST104	PSY103	HIST104
	3. PSY103	MATH100	ENGL310	THAI 103

ดูรายละเอียดชื่อกระบวนวิชาในภาคผนวก ค. หน้า 152

จากตารางที่ 6 พบว่า รายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานของบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกคือ PSY103 (General Psychology) ยกเว้นสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน และสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่ตอบว่า รายวิชาในสาขาวิชาเอกของตนมีประโยชน์ต่อการทำงานมากที่สุด นอกจากนี้ บัณฑิตเกือบทุกสาขาวิชาเอก ยังมีความเห็นว่ารายวิชาในสาขาวิชาเอกของตน มีประโยชน์ต่อการทำงานมากเช่นเดียวกับรายวิชา PSY103 ยกเว้นบัณฑิตจากสาขาวิชาวิชาเอกประวัติศาสตร์ และปรัชญา ที่ไม่ได้บ่งว่าตนได้ใช้ประโยชน์จากรายวิชาในสาขาวิชาเอกของตน

ด้านรายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงานน้อยที่สุดบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกยกเว้นสาขาวิชาเอกประวัติศาสตร์ ตอบว่า รายวิชา HIST103 (A Survey of World Civilization I) HIST104 (A Survey of World Civilization II) และ MATH100 (The Development of Mathematics) โดยมีข้อแตกต่างบ้างเล็กน้อย คือ บัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ เห็นว่า รายวิชา HC103 (Home and Community Relations) เป็นรายวิชาที่ตนได้ใช้ประโยชน์ในการทำงานน้อยที่สุดเช่นเดียวกับรายวิชา HIST103 และ HIST104 นอกจากนี้บัณฑิตจากสาขาวิชาเอกภาษาไทยยังเห็นว่า รายวิชา SANS และ PALI เป็นวิชาที่ตนได้ใช้ประโยชน์ในการทำงานน้อย เช่นเดียวกับรายวิชาประวัติศาสตร์ทั้งสองดังกล่าวด้วย

ส่วนรายวิชาที่ทันสมัยที่สุด บัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกมีความคิดเห็นกระจาย โดยมีข้อนำ
สังเกต ว่า บัณฑิตจาก 5 สาขาวิชาเอก คือ สาขาวิชาจิตวิทยา บรรณารักษศาสตร์ ปรัชญา
ภาษาฝรั่งเศส และ ภาษาอังกฤษ มีความเห็นว่า วิชา PSY103 เป็นรายวิชาที่ทันสมัยที่สุดและมี
ประโยชน์มากที่สุดด้วย

รายวิชาที่ล้าสมัยที่สุดนั้น บัณฑิตทุกสาขาวิชาเอกมีความเห็นสอดคล้องกับรายวิชาที่มี
ประโยชน์ต่อการทำงานน้อยที่สุด คือ เห็นว่า รายวิชา HIST103 HIST104 เป็นรายวิชาที่
ล้าสมัยเช่นเดียวกับรายวิชา THAI103 (Usage of the Thai Language) ด้วย

ตารางที่ 7 ระดับความรู้ความสามารถ และแหล่งของความรู้ความสามารถนักศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความรู้ความสามารถ		
- ดีมาก	5	2.5
- ดี	93	46.5
- พอใช้	84	42.0
- ยังต้องปรับปรุง	15	7.5
- ไม่ระบุ	3	1.5
แหล่งความรู้ความสามารถนักศึกษา		
ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- การเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัย	162	81.0
- การค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด	137	68.5
- การทำงานพิเศษ	43	21.0
- การพบปะอาจารย์ที่ปรึกษา	46	23.0
- การเข้าร่วมกิจกรรม	90	45.0
- การคบเพื่อน	92	46.0
- สื่อมวลชน	66	33.0
- สถาบันอาชีพต่าง ๆ	27	13.5
- อื่น ๆ	19	9.5

จากตารางที่ 7 พบว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยเชียงใหม่แล้ว นักศึกษามีความคิดว่า ตนมีระดับความรู้ความสามารถอยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ พอใช้น้อยที่สุดตอบว่า ดีมาก ส่วนแหล่งความรู้ความสามารถศึกษายู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ นักศึกษาส่วนใหญ่ตอบว่า ได้รับจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย รองลงมาคือ การค้นคว้าเพิ่มเติมในห้องสมุด และเป็นที่น่าสนใจก็คือ นักศึกษามีความคิดเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมและการคบเพื่อน ทำให้ได้รับความรู้ความสามารถในการทำงานมากเป็นจำนวนถึงร้อยละ 45

ตารางที่ 8 การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา และเหตุผลในการขอพบ ขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา		
- 1 ครั้ง ใน 1 ภาค	48	24.0
- 2 - 3 ครั้ง ใน 1 ภาค	95	47.5
- มากกว่า 4 ครั้ง ใน 1 ภาค	56	28.0
- ไม่ระบุ	1	0.5
เหตุผลในการขอพบอาจารย์ที่ปรึกษา ขณะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- ปรึกษาด้านวิชาการ	191	95.5
- ปรึกษาด้านส่วนตัว	37	18.5
- ปรึกษาด้านกิจกรรม	31	15.5
- อื่น ๆ	8	4.0

จากตารางที่ 8 พบว่า นักศึกษ้อ้อยละ 47.5 เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 2 - 3 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา รองลงมาเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มากกว่า 4 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา (ร้อยละ 28) และ 1 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา (ร้อยละ 24) โดยร้อยละ 95.5 ของนักศึกษได้เหตุผลในการขอเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรึกษาด้านวิชาการ (การลงทะเบียนเรียน การเพิ่มและลดกระบวนวิชา) ปัญหาส่วนตัว และกิจกรรม ตามลำดับ

ตารางที่ 9 การมีส่วนร่วมกิจกรรม และระดับการเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การมีส่วนร่วมกิจกรรม		
- เคยร่วมกิจกรรม	171	85.5
- ไม่เคยร่วมกิจกรรม	26	13.0
- ไม่ระบุ	3	1.5
ระดับการเข้าร่วมกิจกรรม		
ในมหาวิทยาลัย (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- ชมรมคณะ	142	71.4
- ชมรมมหาวิทยาลัย	65	32.7
- สโมสรคณะ	54	27.1
- สโมสรมหาวิทยาลัย	22	11.1
- สภานักศึกษามหาวิทยาลัย	7	3.5

จากตารางที่ 9 พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เคยร่วมกิจกรรมนักศึกษาที่สถาบันจัดให้ โดยได้เข้ากิจกรรมในระดับชมรมของคณะมากที่สุด (ร้อยละ 71.4) รองลงมาคือ ชมรมของมหาวิทยาลัย สโมสรคณะ และสโมสรมหาวิทยาลัย ตามลำดับ มีส่วนน้อยที่เคยร่วมกิจกรรมในระดับสภามหาวิทยาลัย (ร้อยละ 3.5)

ตารางที่ 10 กิจกรรมนักศึกษาและประโยชน์ ต่อการทำงานการทำงานในปัจจุบันของบัณฑิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์ต่อการทำงานอยู่ในระดับ		
- มาก	68	34.0
- พอสมควร	91	45.5
- น้อย	13	6.5
- ไม่ระบุ	28	14.0
กิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์ต่อการทำงานในด้าน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- ความเป็นผู้นำ	71	35.7
- ความสามารถในการเรียนรู้ งานได้เร็ว	85	42.7
- ความมีมนุษยสัมพันธ์ดี	147	73.9
- ความสามารถในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหา	81	40.9
- ความสามารถในการวางแผน และเตรียมงาน	93	46.7
- ความสามารถในการปรับตัว ให้เข้ากับงานและผู้ร่วมงาน	153	76.9
- อื่น ๆ	9	4.5

จากตารางที่ 10 พบว่า กิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์ต่อการทำงานในปัจจุบันของบัณฑิต พอสมควร (ร้อยละ 45) รองลงมาตอบว่า มีประโยชน์มาก มีส่วนน้อยที่เห็นว่า กิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์ต่อการทำงานน้อย ร้อยละ 76 ของบัณฑิตเห็นว่า กิจกรรมนักศึกษามีประโยชน์ในด้านการปรับตัวให้เข้ากับงานและผู้ร่วมงาน รองลงมาคือ ความมีมนุษยสัมพันธ์ดี (ร้อยละ 73.9) โดยชื่อนำมาสังเกตว่า ในด้านอื่น ๆ นั้น กิจกรรมนักศึกษาก็มีประโยชน์ต่อการทำงานของบัณฑิตอยู่ในระดับสูงเช่นกัน

ตารางที่ 11 ปัญหาและอุปสรรคของบัณฑิต ศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
(ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

ปัญหาและอุปสรรค	จำนวน	ร้อยละ
การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม		
มหาวิทยาลัย	19	9.6
การติดตามเนื้อหาวิชาที่เรียน	24	12.1
การปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนฝูง	16	8.0
อุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ	70	35.2
บริการด้านหอพัก	39	19.6
บริการด้านห้องสมุด	21	10.6
วิธีการสอนของอาจารย์	83	41.7
การเลือกเรียนในสาขาวิชาเอก		
ไม่ได้ตามต้องการ	44	22.0
การลงทะเบียนในรายวิชาต่าง ๆ		
ไม่ได้ตามต้องการ	131	65.5
อื่น ๆ	15	7.5

จากตารางที่ 11 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มองปัญหาและอุปสรรคของระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในเรื่องการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ ไม่ได้ตามต้องการ (ร้อยละ 65.5) รองลงมาคือ ปัญหาด้านวิธีการสอนของอาจารย์ และอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนไม่เพียงพอ ตามลำดับ ส่วนปัญหาด้านการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนฝูงนั้น บัณฑิตมองว่า มีปัญหาน้อยที่สุด

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม สาขาวิชาเอก^{1/}

ลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		กลุ่มที่ 4		F
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
มีประมวลการสอนแก่นักศึกษา	4.16	0.76	4.24	0.74	4.49	0.70	4.30	0.80	1.62
เตรียมการสอนอย่างดี	4.68	0.51	4.63	0.57	4.56	0.59	4.77	0.47	1.39
มีอุปกรณ์การสอนครบและมีเอกสาร									
ประกอบการสอนสม่ำเสมอ	4.36	0.62	4.17	0.82	4.21	0.71	4.38	0.71	1.02
เข้าสอนสม่ำเสมอ	4.43	0.74	4.46	0.62	4.42	0.66	4.57	0.67	0.52
ถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี	4.86	0.35	4.78	0.47	4.72	0.45	4.77	0.42	0.88
ตรวจงานให้ตัวอย่างสม่ำเสมอและ									
คืนให้อย่างรวดเร็ว	4.14	0.67	4.07	0.74	4.00	0.76	4.09	0.77	0.32
ใช้หลักการวัดและประเมินผลทำการ									
ประเมินผลการเรียนการสอน	4.05	0.77	3.83	0.85	4.02	0.83	3.98	0.99	0.65
ดัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.71	0.49	4.50	0.59	4.69	0.52	4.81	0.44	3.18*
มีเวลาให้นักศึกษาเข้าพบ	4.09	0.77	4.09	0.66	4.02	0.77	3.96	0.83	0.33
ส่งเสริมนักศึกษาให้มี									
ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	4.52	0.57	4.57	0.58	4.56	0.63	4.68	0.55	0.76
อบรมสั่งสอนคุณธรรมและ									
ศีลธรรมแก่นักศึกษา	3.86	0.92	3.85	0.94	3.84	0.81	3.58	0.89	1.20
รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	4.57	0.57	4.59	0.62	4.28	0.67	4.49	0.64	2.35

* $p < 0.05$ ^{1/} กลุ่มที่ 1 บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ

กลุ่มที่ 2 บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน

กลุ่มที่ 3 บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา

กลุ่มที่ 4 บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอน
ที่ดี จำแนกตาม สาขาวิชาเอก พบว่า **บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ** กลุ่มสาขาวิชา
เอกภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน กลุ่มสาขาวิชาเอกจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และ
ปรัชญา และกลุ่มสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน พบว่า
ไม่มีความแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นด้านการตัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีความ
แตกต่างกันที่ 0.05 โดยบัณฑิตกลุ่มสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้าน
และชุมชน มีความคิดเห็นที่อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรมีคุณลักษณะในด้านนี้มากกว่าความคิดเห็นของ
บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และ ภาษาเยอรมัน ส่วนความคิดเห็นของ
บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอก อื่น ๆ และบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชน
บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตามวิธีการ
วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา

ลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี	วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษา				T-Test
	โควตาภาคเหนือ		ทบวงมหาวิทยาลัย		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
มีประมวลการสอนแก่นักศึกษา	4.34	0.72	4.25	0.79	0.434
เตรียมการสอนอย่างดี	4.71	0.48	4.63	0.58	0.280
มีอุปกรณ์การสอนครบและมีเอกสาร					
ประกอบการสอนสม่ำเสมอ	4.25	0.73	4.31	0.71	0.553
เข้าสอนสม่ำเสมอ	4.53	0.68	4.41	0.67	0.228
ถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี	4.80	0.43	4.79	0.41	0.834
ตรวจงานให้ตัวอย่างสม่ำเสมอและ					
คืนให้อย่างรวดเร็ว	4.09	0.73	4.07	0.72	0.885
ใช้หลักการวัดและประเมินผล					
ทำการประเมินผล					
การเรียนการสอน	3.97	0.91	3.97	0.83	0.964
ดัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัย					
อยู่เสมอ	4.72	0.48	4.65	0.55	0.356
มีเวลาให้นักศึกษาเข้าพบ	4.13	0.76	3.97	0.76	0.136
ส่งเสริมนักศึกษาให้มีความคิด					
ริเริ่มสร้างสรรค์	4.62	0.57	4.55	0.59	0.425
อบรมสั่งสอนคุณธรรมและศีลธรรม					
แก่นักศึกษา	3.87	0.80	3.71	0.96	0.220
รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	4.47	0.64	4.50	0.62	0.796

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 13 พบว่า บัณฑิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ และ ทพวงมหาวิทยาลัยมีความคิดเห็นด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดีไม่แตกต่างกันทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทุกข้อกระทงอยู่ในเกณฑ์ที่เห็นด้วยค่อนข้างสูง เฉพาะด้านการถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี การัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการเตรียมการสอนอย่างดี บัณฑิตทั้งสองกลุ่มเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดี ควรมึลักษณะดังกล่าวนี้มากที่สุด

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษา ความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา ระยะเวลาในการหางานทำ อาชีพ และความตรงไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน พบที่จะสรุปเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

เปรียบเทียบความคิดเห็นของด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม เพศ พบว่า บัณฑิตชาย และหญิงมีความคิดเห็นด้านอาจารย์ผู้สอนที่ดีไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยทุกข้อกระทงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เฉพาะด้านส่งเสริมนักศึกษาให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การถ่ายทอดความรู้ได้ดี และการัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ บัณฑิตทั้งสองกลุ่มเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดี ควรมึลักษณะดังกล่าวนี้มากที่สุด (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 1)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม ระดับการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา 2 - 3 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา และมากกว่า 4 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา ไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เฉพาะด้านการเตรียมการสอนอย่างดี การถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี การัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการส่งเสริมให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ บัณฑิตทั้งสามกลุ่มเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดี ควรมึลักษณะดังกล่าวนี้มากที่สุด (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 4)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตกลุ่มที่ได้รับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.40 2.41 - 3.00 และมากกว่า 3.00 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นด้านการตรวจงานให้อย่างสม่ำเสมอและค้่างานให้อย่างรวดเร็ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 โดย บัณฑิตกลุ่มที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.41 - 3.00 มีความคิดเห็นเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดีนั้น ควรตรวจงานให้อย่างสม่ำเสมอและค้่างานให้อย่างรวดเร็ว มากกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตกลุ่มที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.40 ส่วนบัณฑิตกลุ่มที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และบัณฑิตกลุ่มที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.40 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

(ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 7)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม ระยะเวลา ในการทำงานทำ พบว่า บัณฑิตที่ใช้ระยะเวลาในการทำงานทำ 1-3 เดือน 4 - 6 เดือน และมากกว่า 6 เดือน มีความคิดเห็นในด้านนี้ไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของทุกข้อกระทงอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะด้านการถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี การดัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และการเตรียมการสอนอย่างดี บัณฑิตเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรมีลักษณะดังกล่าวนี้มากที่สุด (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 10)

เปรียบเทียบความคิดเห็นของบัณฑิตด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม อาชีพ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในหลายด้าน ดังนี้คือ ด้านการเตรียมการสอนอย่างดี บัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นที่ อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรเตรียมการสอนอย่างดี มากกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น เกษตรกร เจ้าของธุรกิจส่วนตัว เป็นต้น ส่วนความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านการเข้าสอนสม่ำเสมอ บัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นที่อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรเข้าสอนสม่ำเสมอ มากกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ส่วนความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่นๆ และบัณฑิตที่ประกอบอาชีพเป็นพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ไม่แตกต่างกัน ด้านการตรวจงานให้อย่างสม่ำเสมอและคืนให้อย่างรวดเร็ว บัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจมีความคิดเห็นที่ อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรตรวจงานให้อย่างสม่ำเสมอและคืนให้อย่างรวดเร็ว มากกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ส่วนความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน ไม่แตกต่างกัน ด้านการอบรมสั่งสอนคุณธรรมและศีลธรรมแก่นักศึกษา บัณฑิตกลุ่มที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีความคิดเห็นที่ อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรอบรมสั่งสอนคุณธรรม และศีลธรรมแก่นักศึกษา มากกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนความคิดเห็นของบัณฑิตที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ด้านการรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา บัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ และบัณฑิตที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีความคิดเห็นที่ อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา มากกว่าบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ส่วนความคิดเห็นในด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน (ดูภาคผนวก ก . ตารางที่ 13)

เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านลักษณะอาจารย์ผู้สอนที่ดี จำแนกตาม ความตรงและไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้น ด้านการมี

ประมวลการสอนแก่นักศึกษา มีความแตกต่างกันที่ 0.05 โดยบัณฑิตที่ได้ทำงานไม่ตรงตามสาขาวิชาเอก มีความเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนที่ดีควรมีประมวลการสอน (Course Outline) แก่นักศึกษา มากกว่าความคิดเห็นของบัณฑิตที่ได้ทำงานตรงสาขาวิชาเอก และมีข้อเสนอแนะว่า บัณฑิตทั้งสองกลุ่มเห็นว่าอาจารย์ที่ดี ควรถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี มีการเตรียมการสอนอย่างดี ดัดแปลงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยอยู่เสมอ และส่งเสริมให้นักศึกษาที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มากที่สุด (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 16)

ตอนที่ 3 ผลการสำรวจข้อมูลด้านสภาพการทำงานของบัณฑิต การเปรียบเทียบความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต และข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อคณะ มนุษยศาสตร์ แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

1. ผลการสำรวจสภาพการทำงานของบัณฑิต ได้แก่ ระยะเวลาการทำงานทำ อาชีพ ที่ตั้งของสถานที่ทำงาน ลักษณะงาน รายได้ ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน เป็นต้น ได้แสดงผลไว้ในตารางที่ 14 ถึง ตารางที่ 19

2. การเปรียบเทียบความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต วิเคราะห์โดย จำแนกตาม สาขาวิชาเอก และ วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ แสดงผลไว้ในตารางที่ 20 ถึง ตารางที่ 23 โดยมีการประมาณค่าเฉลี่ยความคิดเห็นไว้ดังนี้

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	4.51-5.00	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	3.51-4.50	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะค่อนข้างมาก
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	2.51-3.50	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะปานกลาง
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	1.51-2.50	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะค่อนข้างน้อย
ค่าเฉลี่ยตั้งแต่	0.50-1.50	หมายถึง	มีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะน้อย

3. ข้อเสนอแนะของบัณฑิต 10 สาขาวิชาเอก ต่อคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ แสดงผลไว้ในตารางที่ 24 ถึง ตารางที่ 25

ตารางที่ 14 ระยะเวลาในการหางานทำ และอาชีพ ของบัณฑิตในปัจจุบัน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการหางานทำ		
- 1 - 3 เดือน	116	58.3
- 4 - 6 เดือน	47	23.6
- มากกว่า 6 เดือน	35	17.6
- ไม่ระบุ	2	1.0
อาชีพในปัจจุบัน		
- ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ	73	36.5
- พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน	89	44.5
- อื่นๆ (เจ้าของธุรกิจ เกษตรกร ฯลฯ)	34	17.0
- ไม่ระบุ	4	2.0

จากตารางที่ 14 พบว่า บัณฑิตร้อยละ 58.3 ใช้เวลาในการหางานทำเป็นเวลา 1-3 เดือน รองลงมาคือ 4-6 เดือน น้อยที่สุดตอบว่า ใช้เวลามากกว่า 6 เดือน ด้านอาชีพในปัจจุบันของบัณฑิต ร้อยละ 44.5 ประกอบอาชีพเป็น พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน รองลงมาเป็น ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 36.5) นอกจากนี้ได้กระจายกันประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น เจ้าของธุรกิจส่วนตัว เกษตรกร เป็นต้น

ตารางที่ 15 ภาค จังหวัด และที่ตั้งของสถานที่ทำงานของบัณฑิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ภาค		
- กลาง	76	38.0
- ตะวันออก	13	6.5
- ตะวันออกเฉียงเหนือ	15	7.5
- เหนือ	86	43.0
- ใต้	7	3.5
- ไม่ระบุ	3	1.5
จังหวัดที่ทำงาน		
- เป็นจังหวัดเดียวกับภูมิลำเนา	65	32.5
- กรุงเทพมหานคร	60	30.0
- เชียงใหม่ (ไม่ใช่จังหวัดเดียวกับภูมิลำเนา)	9	4.5
- อื่น ๆ	66	33.0
ที่ตั้งอยู่ในเขต		
- อำเภอเมือง	130	65.0
- นอกอำเภอเมือง	67	33.5
- ไม่ระบุ	3	1.5

จากตารางที่ 15 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้ทำงานอยู่ในภาคเหนือ รองลงมาคือ ภาคกลาง น้อยที่สุดได้ทำงานอยู่ในภาคใต้ บัณฑิตได้ทำงานอยู่ในจังหวัดเดียวกับภูมิลำเนาเดิมเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร นอกนั้นได้กระจายกันทำงานอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ โดยบัณฑิตได้ทำงานในเขตอำเภอเมืองมากกว่านอกเขตอำเภอเมือง

ตารางที่ 16 ความตรงและไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน และตำแหน่งในการทำงาน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
ความตรงและไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน		
- ค่อนข้างไม่ตรง	79	39.5
- ค่อนข้างตรง	119	69.5
- ไม่ระบุ	2	1.0
ตำแหน่งงาน		
- พนักงานหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	126	63.0
- หัวหน้างานหรือผู้บริหารระดับต้น	30	15.0
- หัวหน้างานหรือผู้บริหารระดับกลาง	18	9.0
- หัวหน้างานหรือผู้บริหารระดับสูง	7	3.5
- อื่น ๆ (เจ้าของธุรกิจ ครู ฯลฯ)	12	6.0
- ไม่ระบุ	7	3.5

จากตารางที่ 16 พบว่า มีเกิดส่วนใหญ่ (ร้อยละ 63) ได้ทำงานที่ค่อนข้างตรงกับสาขาวิชาเอกที่เรียนมา โดยมีตำแหน่งในหน่วยงานในปัจจุบันเป็นพนักงานหรือเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน รองลงมาคือ เป็นหัวหน้างานหรือผู้บริหารระดับต้น มีส่วนน้อยที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้างานหรือผู้บริหารระดับสูง

ตารางที่ 17 รายได้ และระยะเวลาในการทำงานของบัณฑิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้		
- ต่ำกว่า 3,000 บาท	30	15.0
- 3,000-3,500 บาท	51	25.0
- 3,501-4,000 บาท	42	21.0
- 4,001-4,500 บาท	12	6.0
- 4,501-5,000 บาท	15	7.5
- 5,001-5,500 บาท	5	2.5
- 5,501-6,000 บาท	11	5.5
- มากกว่า 6,000 บาท	30	15.0
- ไม่ระบุ	4	2.0
ระยะเวลาในการทำงาน		
- ไม่ถึง 1 ปี	51	25.5
- 1 - 2 ปี	48	24.0
- 2 - 3 ปี	26	13.0
- 3 - 4 ปี	43	21.5
- มากกว่า 4 ปี	29	14.5
- ไม่ระบุ	3	1.5

จากตารางที่ 17 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีรายได้ประมาณ 3,000 - 3,500 บาท รองลงมาคือ 3,501 - 4,000 บาท น้อยที่สุดคือ 5,001 - 5,500 บาท มีข้อเสนอสังเกตคือ มีบัณฑิตที่ได้รับเงินเดือนมากกว่า 6,000 บาท อยู่ในระดับสูงเช่นกัน ส่วนระยะเวลาในการทำงานทำนั้น ส่วนใหญ่ตอบว่าได้ทำงานมาแล้วไม่ถึง 1 ปี ถัดมาคือ 1 - 2 ปี 3 - 4 ปี มากกว่า 4 ปี และ 2 - 3 ปี ตามลำดับ

ตารางที่ 18 การเปลี่ยนงานทำ สาเหตุในการเปลี่ยนงานทำ และปัญหาอุปสรรคในการทำงาน
ของบัณฑิต

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การเปลี่ยนงานทำ		
- ไม่เคยเปลี่ยน	103	51.5
- เคยเปลี่ยน 1 ครั้ง	60	30.0
- เคยเปลี่ยน 2 - 3 ครั้ง	27	13.5
- เคยเปลี่ยน มากกว่า 3 ครั้ง	7	3.5
- ไม่ระบุ	3	1.5
สาเหตุในการเปลี่ยนงานทำ (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- ได้งานใหม่ที่ดีกว่าเดิม	56	29.5
- รายได้ดีกว่าเดิม	35	18.5
- งานใหม่ตรงกับความสนใจ	28	14.8
- งานใหม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน	20	10.6
- ย้ายที่อยู่	6	3.2
- ไม่ระบุ	13	6.9
ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญที่สุด ในการทำงาน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)		
- รายได้น้อย	37	19.0
- เพื่อนร่วมงาน	21	10.8
- ผู้บังคับบัญชา	35	17.9
- ความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ	27	13.8
- ภาระงานมากเกินไป	46	23.7
- อื่น ๆ เช่น ได้งานไม่ตรงกับ สาขาวิชา ไม่ตรงกับความสนใจ ผู้บริหาร ระบบงาน เป็นต้น	44	22.7

จากตารางที่ 18 พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานทำ รองลงมาตอบว่าเคยเปลี่ยนงานทำ 1 ครั้ง น้อยที่สุดตอบว่า เคยเปลี่ยนงานทำมากกว่า 3 ครั้ง สาเหตุของการเปลี่ยนงานทำ เนื่องจาก ได้งานใหม่ที่ดีกว่าเดิม รองลงมาตอบว่า มีรายได้ดีกว่าเดิม มีส่วนน้อยที่เปลี่ยนงานทำเพราะย้ายที่อยู่ สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการทำงานที่สำคัญที่สุดคือ ภาระงานมากเกินไป รองลงมาคือ รายได้น้อย และผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม บัณฑิตได้พบปัญหาอื่น ๆ แตกต่างกันไปด้วย เช่น ได้ทำงานไม่ตรงกับความสนใจ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของงาน ระบบการบริหารงานล่าช้า เป็นต้น

ตารางที่ 19 แสดงค่าเฉลี่ยร้อยละของแหล่งความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

แหล่งความรู้ความสามารถ	ร้อยละ	S.D.
งานที่ทำ	34.89	21.62
ผู้บังคับบัญชา	11.06	12.18
เพื่อนร่วมงาน	11.09	11.69
การฝึกอบรมของหน่วยงาน	10.84	14.04
การศึกษาในระดับปริญญาตรี	28.27	20.63
แหล่งอื่น ๆ	6.86	14.16

จากตารางที่ 19 พบว่า แหล่งความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ส่วนใหญ่ ได้รับจากงานที่ทำ (ร้อยละ 21.62) รองลงมาได้รับจากการศึกษาในระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 20.63) แหล่งอื่น ๆ เช่น การค้นคว้าด้วยตนเอง สื่อมวลชน เป็นต้น (ร้อยละ 14.16) การฝึกอบรมจากหน่วยงาน (ร้อยละ 14.04) ผู้บังคับบัญชา (ร้อยละ 12.18) และเพื่อนร่วมงาน (ร้อยละ 11.69) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม สาขาวิชาเอก^{1/}

ความรู้ความสามารถ	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		กลุ่มที่ 4		F
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่									
ที่ได้รับผิดชอบอยู่ในปัจจุบัน	3.91	0.73	4.15	0.76	3.74	0.62	3.96	0.72	2.50
การทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่าง									
ครบถ้วนสมบูรณ์	4.04	0.77	4.30	0.66	4.00	0.62	4.04	0.75	1.83
ความรับผิดชอบในงานที่ตนได้									
รับผิดชอบ	4.42	0.63	4.46	0.55	4.21	0.67	4.31	0.73	1.33
ความเชื่อถือยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน	4.13	0.58	4.11	0.64	3.77	0.75	3.73	0.75	4.93*
ความสัมพันธ์อันดีกับผู้บริหาร	3.71	0.98	3.70	0.93	3.38	1.23	3.52	0.95	1.10
ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน	4.07	0.66	4.07	0.75	3.74	0.83	3.76	0.97	2.48
ความสามารถในการติดต่อกับบุคคล									
ทั่วไป	3.75	0.73	3.93	0.74	3.74	0.95	3.94	0.88	0.89
ความรวดเร็วในการทำงานให้ทัน									
กำหนดเวลาที่ได้รับมอบหมาย	4.13	0.84	4.18	0.58	3.88	0.88	4.00	0.75	1.33
ความสามารถในการแก้ปัญหา									
เฉพาะหน้า	3.64	0.82	3.91	0.76	3.72	0.73	3.73	0.72	1.14
ความสามารถในการใช้ทรัพยากร									
เช่น วัสดุ แรงงาน เวลา									
ฯลฯ อย่างประหยัด	3.56	0.76	3.70	0.73	3.56	0.85	3.59	0.83	0.31

* $p < 0.05$

- ^{1/} กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ
 กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน
 กลุ่มที่ 3 กลุ่มสาขาวิชาเอกจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา
 กลุ่มที่ 4 กลุ่มสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน

จากตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ด้านความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชา กลุ่มภาษาอังกฤษ กลุ่มภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน สาขาวิชาจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา และกลุ่มสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน พบว่าไม่มีความแตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นด้านความเชื่อถ้อยยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน มีความแตกต่างกันที่ 0.05 โดยบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ได้รับความเชื่อถ้อยยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน มากกว่า บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน ส่วนบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน กลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา และกลุ่มสาขาวิชาภาษาอังกฤษ ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 21 เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม
วิธีการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

ความรู้ความสามารถ	วิธีการสอบคัดเลือก				
	โควตาภาคเหนือ		ทบวงมหาวิทยาลัย		T-test
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติ หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายใน ปัจจุบัน	3.90	0.68	3.98	0.75	0.416
การทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย อย่างครบถ้วนสมบูรณ์	4.10	0.76	4.08	0.68	0.861
ความรับผิดชอบในงานที่ตนได้ รับมอบหมาย	4.32	0.67	4.38	0.64	0.492
ความเชื่อถือยอมรับจาก เพื่อนร่วมงาน	3.90	0.66	3.97	0.74	0.462
ความสัมพันธ์อันดีกับผู้บังคับบัญชา	3.70	0.99	3.49	1.04	0.154
ความสัมพันธ์อันดีกับเพื่อนร่วมงาน	3.92	0.78	3.92	0.85	0.970
ความสามารถในการติดต่อกับ บุคคลทั่วไป	3.85	0.78	3.78	0.86	0.862
ความรวดเร็วในการทำงานให้ทัน กำหนดเวลาที่ได้รับมอบหมาย	4.06	0.77	4.05	0.78	0.924
ความสามารถในการแก้ปัญหา เฉพาะหน้า	3.66	0.69	3.81	0.81	0.155
ความสามารถในการใช้ทรัพยากร เช่น วัสดุ แรงงาน เวลา ฯลฯ อย่างประหยัด	3.60	0.78	3.60	0.80	0.971

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 21 พบว่า บัณฑิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ และ ทบวงมหาวิทยาลัย มีความรู้ความสามารถในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เฉพาะด้านความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย บัณฑิตเห็นว่า ตนมีความรู้ความสามารถในด้านนี้สูงกว่าด้านอื่น ๆ จากการศึกษาเพิ่มเติมด้านความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต เมื่อจำแนกตามตัวแปรต่าง ๆ คือ เพศ ระดับการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา ระยะเวลาในการหางานทำ อาชีพ และ ความตรงไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน พบว่ามีประเด็นพอที่จะสรุปได้ดังนี้

เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม เพศ พบว่า บัณฑิตชายและหญิง มีความรู้ความสามารถในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง เฉพาะด้านความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย บัณฑิตเห็นว่า ตนมีความรู้ความสามารถในด้านนี้มากกว่าด้านอื่น ๆ (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 2)

เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ระดับการ เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันที่ .05 ในด้านความสัมพันธ์อันดับกับเพื่อนร่วมงาน โดยบัณฑิตกลุ่มที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา มากกว่า 4 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา มีความคิดว่า ตนมีความรู้ความสามารถในด้านนี้ มากกว่าบัณฑิตที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 2 - 3 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา ส่วนบัณฑิตที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา และบัณฑิตที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 2-3 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 5)

เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงาน จำแนกตาม ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อ สำเร็จการศึกษา พบว่า ความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิตที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.40 2.41 - 3.00 และ มากกว่า 3.00 ไม่มีความแตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง และมีข้อน่าสังเกตว่า ความรู้ความสามารถในด้านความสัมพันธ์อันดับกับผู้บังคับบัญชา และการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 8)

เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ระยะเวลาใน การหางานทำ พบว่า บัณฑิตที่ใช้ระยะเวลาในการหางานทำ 1-3 เดือน 4 - 6 เดือน และมากกว่า 6 เดือนมีความรู้ความสามารถในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง และมีข้อน่าสังเกตว่า ความรู้ความสามารถในด้านความสัมพันธ์อันดับกับผู้บังคับบัญชา และการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัด อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า

ความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 11)

เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม อาชีพ พบว่า มีความแตกต่างกันที่ .05 ในด้านความสัมพันธ์อันดับกับผู้บังคับบัญชา โดยบัณฑิตที่ประกอบอาชีพพนักงานหรือลูกจ้างเอกชน มีความคิดเห็นว่า ตนมีความสัมพันธ์อันดับกับผู้บังคับบัญชา มากกว่าบัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนบัณฑิตที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ เช่น เกษตรกร เจ้าของธุรกิจส่วนตัว และบัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ไม่แตกต่างกัน ความรู้ความสามารถในด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างกัน โดยมีค่าเฉลี่ยความรู้ความสามารถอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 14)

เปรียบเทียบความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ความตรงและไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน พบว่าบัณฑิตทั้งสองกลุ่มมีความรู้ความสามารถไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน ยกเว้นด้านความสัมพันธ์อันดับกับเพื่อนร่วมงาน มีความแตกต่างกันที่ .05 โดยบัณฑิตกลุ่มที่ได้ทำงานไม่ตรงตามสาขาวิชาเอก มีความรู้ความสามารถในด้านนี้ มากกว่าบัณฑิตที่ได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาเอก และมีข้อเสนอแนะว่าบัณฑิตทั้งสองกลุ่มประเมินความรู้ความสามารถของตนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 17)

ตารางที่ 22 เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชาเอก^{1/}

คุณลักษณะ	กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2		กลุ่มที่ 3		กลุ่มที่ 4		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ความใฝ่รู้ในเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำ	4.14	0.88	4.37	0.64	4.23	0.65	4.27	0.66	0.85
ความใฝ่รู้ในเรื่องทั่วไป	3.64	0.82	3.87	0.69	3.56	0.96	3.83	0.79	1.55
ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.95	0.82	4.04	0.76	3.86	0.83	3.88	0.81	0.47
ความมั่นคงทางอารมณ์	3.20	0.86	3.63	0.80	3.37	0.76	3.25	0.95	2.53
ความรอบคอบในการทำงาน	3.71	0.76	3.93	0.57	3.44	0.80	3.41	0.81	5.34*
การวางแผนและเตรียมงาน	3.64	0.72	3.83	0.68	3.49	0.67	3.71	0.64	1.93
การตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหา									
ไว้วางหน้า	3.29	0.73	3.67	0.84	3.37	0.93	3.44	0.75	2.06
การติดตามผลการทำงานของตนเอง	3.59	0.91	3.85	0.73	3.35	0.75	3.64	0.77	2.92*
ความเอื้อเฟื้อต่อผู้ร่วมงาน	4.20	0.67	4.26	0.71	4.19	0.73	4.04	0.95	0.74
ความซื่อสัตย์สุจริต	4.64	0.55	4.52	0.81	4.44	0.73	4.40	0.69	1.23

* $p < 0.05$ ^{1/} กลุ่มที่ 1 กลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ

กลุ่มที่ 2 กลุ่มสาขาวิชาเอกภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสาขาวิชาเอกจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา

กลุ่มที่ 4 กลุ่มสาขาวิชาเอกการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน

จากตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวด้านคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ กลุ่มภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน กลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา และกลุ่มสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บรรณารักษศาสตร์ และบ้านและชุมชน พบว่า

1. คุณลักษณะในการทำงานด้านความรอบคอบในการทำงาน มีความแตกต่างกันที่ 0.05 โดยบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน มีความรอบคอบในการทำงานมากกว่า บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาการสื่อ

สารมวลชน บรรณาธิการศาสตร์ และบ้านและชุมชน และบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา ส่วนบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน ไม่มีความแตกต่างกัน

2. คุณลักษณะในการทำงานด้านการติดตามผลการทำงานของตนเอง มีความแตกต่างกันที่ .05 โดยบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน มีการติดตามผลการทำงานของตนเองมากกว่า บัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาจิตวิทยา ประวัติศาสตร์ และปรัชญา ส่วนบัณฑิตจากกลุ่มสาขาวิชาภาษาอังกฤษ กลุ่มสาขาวิชาการสื่อสารมวลชน บรรณาธิการศาสตร์ และบ้านและชุมชน และกลุ่มสาขาวิชาภาษาไทย ภาษาฝรั่งเศส และภาษาเยอรมัน ไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ 23 เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม
วิธีการสอบคัดเลือก เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัย

คุณลักษณะ	วิธีการสอบคัดเลือก				T-test
	โควตาภาคเหนือ		ทบวงมหาวิทยาลัย		
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ความใฝ่รู้ในเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำ	4.20	0.75	4.29	0.70	0.391
ความใฝ่รู้ในเรื่องทั่ว ๆ ไป	3.79	0.80	3.67	0.83	0.321
ความเชื่อมั่นในตนเอง	3.90	0.79	3.96	0.81	0.586
ความมั่นคงทางอารมณ์	3.27	0.93	3.42	0.79	0.218
ความรอบคอบในการทำงาน	3.54	0.74	3.74	0.7	0.062
การวางแผนและเตรียมงาน	3.63	0.68	3.70	0.69	0.490
การตั้งปัญหาและหาวิธีการ แก้ไขปัญหาไว้วงหน้า	3.48	0.90	3.40	0.75	0.523
การติดตามผลการทำงานของ ตนเอง	3.64	0.77	3.58	0.85	0.573
ความเอื้อเฟื้อต่อผู้ร่วมงาน	4.24	0.74	4.10	0.80	0.199
ความซื่อสัตย์สุจริต	4.54	0.69	4.48	0.71	0.497

* $p < 0.05$

จากตารางที่ 23 พบว่า บัณฑิตที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาโดยระบบโควตาภาคเหนือ และทบวงมหาวิทยาลัย มีคุณลักษณะในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุกๆด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะในการทำงานเกือบทุกด้านอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ยกเว้นคุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้วงหน้า มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

จากการศึกษาเพิ่มเติมด้านคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต เมื่อจำแนกตาม เพศ ระดับการเข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา ระยะเวลาในการทำงานทำ อาชีพ และความตรงไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน มีประเด็นสำคัญที่พอจะสรุป

ได้ดังนี้

เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม เพศ พบว่า บัณฑิตชาย และหญิง มีคุณลักษณะในการทำงานแตกต่างกัน ที่ .05 ในสามคุณลักษณะ โดยบัณฑิตชายมีความใฝ่รู้ในเรื่องเกี่ยวกับงานที่ทำ ความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้อ่อนกว่า บัณฑิตหญิง ส่วนคุณลักษณะในด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน (ดูภาคผนวก ก. ตาราง 3)

เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ระดับการเข้าพบอาจารย์ ที่ปรึกษา พบว่า บัณฑิตที่เข้าพบอาจารย์ที่ปรึกษา 1 ครั้งใน 1 ภาคการศึกษา 2 - 3 ครั้งใน 1 ภาคการศึกษา และมากกว่า 4 ครั้ง ใน 1 ภาคการศึกษา มีคุณลักษณะในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ยกเว้นด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้อ่อนกว่า มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อย่างไรก็ตาม มีข้อน่าสังเกตว่า บัณฑิตทั้งสามกลุ่ม เห็นว่า ตนมีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานมากที่สุด (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 6)

เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ระดับคะแนนเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา พบว่า บัณฑิตที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.40 2.41 - 3.00 และมากกว่า 3.00 มีคุณลักษณะในการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ในด้าน การติดตามผลการทำงานของตนเอง โดยบัณฑิตที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.41 - 3.00 มีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติของตนมีคุณลักษณะ ในด้านนี้มากกว่าบัณฑิตกลุ่มที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.41 ส่วนบัณฑิตที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00 และบัณฑิตที่ได้รับระดับคะแนนเฉลี่ย 2.00 - 2.40 มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนคุณลักษณะในการทำงานด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน โดยมีข้อน่าสังเกตว่าบัณฑิตทุกกลุ่มมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง แต่คุณลักษณะด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้อ่อนกว่า อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าคุณลักษณะ ในด้านอื่น ๆ (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 9)

เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ระยะเวลาในการหางาน ทำ พบว่า บัณฑิตที่ใช้ระยะเวลาในการหางานทำ 1 - 3 เดือน 4 - 6 เดือน และมากกว่า 6 เดือน มีคุณลักษณะในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกือบทุกข้อกระทง อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ยกเว้นความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้อ่อนกว่า ที่มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 12)

เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม อาชีพ พบว่า บัณฑิตที่ประกอบอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานหรือลูกจ้างเอกชน และอาชีพอื่น ๆ เช่น เกษตรกร เจ้าของธุรกิจส่วนตัว มีคุณลักษณะในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ยกเว้น ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 15)

เปรียบเทียบคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตาม ความตรงและไม่ตรงของสาขาวิชาเอกต่อการทำงาน พบว่าบัณฑิตที่ได้ทำงานตรงและไม่ตรงกับสาขาวิชาเอก มีคุณลักษณะในการทำงานไม่แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างสูง ยกเว้น ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ และการตั้งปัญหาและหาวิธีการแก้ไขปัญหาไว้อย่างรวดเร็ว มีค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (ดูภาคผนวก ก. ตารางที่ 18)

ตารางที่ 24 ข้อเสนอแนะจากบทที่ 10 สาขาวิชาเอก ตอหลักสูตรและการสอน และอุปกรณ์การเรียนการสอนของ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (แสดงผลเป็นร้อยละ โดยการใช้จำนวนบัณฑิตแต่ละสาขาวิชาเป็นฐานในการคำนวณ)

สาขาวิชา	การสื่อสาร มวลชน (%)	จิตวิทยา (%)	บรรณารักษ ศาสตร์ (%)	บ้านและ ชุมชน (%)	ประวัติ ศาสตร์ (%)	ปรัชญา (%)	ภาษา ไทย (%)	ภาษา ฝรั่งเศส (%)	ภาษา เยอรมัน (%)	ภาษา อังกฤษ (%)
หลักสูตรและการสอน										
ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย และน่าสนใจ	63.6	41.4	38.1	41.7	14.3	0.0	42.9	33.3	27.3	44.6
ควรเน้นหลักสูตรที่สามารถนำ ไปใช้ได้กับการทำงาน และสภาพสังคมปัจจุบัน	54.5	65.5	33.3	58.3	28.6	14.3	42.9	42.9	36.4	67.9
ควรเน้นภาคปฏิบัติมากกว่าภาค ทฤษฎี	9.1	13.8	14.3	16.7	28.6	14.3	14.3	19.0	9.1	8.93
ควรเน้นการศึกษาในสาขาวิชาเอก เพื่อให้ทันเทรนด์ความรู้จริง	13.6	10.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.80
ควรปรับปรุงวิธีการสอนของอาจารย์	18.2	17.2	14.3	8.5	0.0	14.3	35.7	14.3	27.3	23.2
ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดง ความคิดเห็นมากขึ้น	4.5	0.0	9.5	16.7	14.3	0.0	0.0	4.8	18.2	3.6
อุปกรณ์การเรียนการสอน										
ควรเพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอน ให้พอกับความต้องการใช้	77.3	27.6	52.4	75.0	57.1	14.3	50.0	52.4	27.3	41.1
ควรใช้อุปกรณ์การเรียนการสอน ที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ	36.4	44.8	28.6	16.7	28.6	0.0	7.1	28.6	27.3	41.1
ควรจัดให้นักศึกษาได้รู้จักและ สามารถใช้อุปกรณ์การเรียน การสอนต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง	22.7	10.3	14.3	0.0	14.3	0.0	0.0	14.3	0.0	14.3

ตารางที่ 25 ข้อเสนอแนะจากบัณฑิต 10 สาขาวิชาเอก ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา กิจกรรมนักศึกษา และบริการที่มหาวิทยาลัยจัดให้ (แสดงผลเป็นร้อยละ โดยใช้จำนวนบัณฑิตแต่ละสาขาวิชาเป็นฐานในการคำนวณ)

สาขาวิชา	การสื่อสาร มวลชน	จิตวิทยา	บรรณารักษ ศาสตร์	บ้านและ ชุมชน	ประวัติ ศาสตร์	ปรัชญา	ภาษา ไทย	ภาษา ฝรั่งเศส	ภาษา เยอรมัน	ภาษา อังกฤษ
ข้อเสนอแนะ	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)	(%)
อาจารย์ที่ปรึกษา										
ควรมีความสัมพันธ์อันดีกับนักศึกษา	45.5	41.4	38.1	8.3	14.3	0.0	28.6	33.3	18.2	48.2
ให้ความสนใจ ติดตามผลการเรียน และปัญหาของนักศึกษา	50.0	24.1	33.3	8.3	28.6	14.3	28.6	28.6	0.0	16.10
ควรให้คำปรึกษาแนะนำวางแผน การศึกษา อาชีพ และ การหางานทำ	50.0	13.8	14.3	16.7	28.6	28.6	7.1	47.6	18.2	35.7
ควรมีเวลาให้นักศึกษาเข้ามาพบ (Office Hour) ที่แน่นอน และมากขึ้นกว่าเดิม	4.5	41.4	19.0	25.0	0.0	14.3	28.6	28.6	9.1	37.5
กิจกรรมนักศึกษา										
สถาบันควรส่งเสริมนักศึกษา										
ให้เข้าร่วมกิจกรรม กิจกรรมนักศึกษามากขึ้น	86.4	44.8	33.3	33.3	0.0	14.3	14.3	57.1	18.2	46.4
ควรส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา เพื่อสังคมให้มากขึ้น หรือทั้งลดกิจกรรมบันเทิง และกิจกรรมที่นุ่มนวล	9.1	10.3	4.8	25.0	28.6	0.0	28.6	14.3	0.0	14.3
ควรส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษาที่ เป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ในอนาคต	9.1	13.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	9.5	0.0	7.1

จากตารางที่ 24 และ ตารางที่ 25 พบว่า ข้อเสนอแนะของบัณฑิตทุกสาขาวิชาเอก ต่อหลักสูตรและการสอน อาจารย์ที่ปรึกษา อุปกรณ์การเรียนการสอน กิจกรรมนักศึกษา และงาน บริการมหาวิทยาลัย มีดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรและการสอน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย มีความน่าสนใจมากขึ้น โดยสถาบันควรเน้นหลักสูตรที่บัณฑิตสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับการทำงาน และสภาพสังคมปัจจุบัน นอกจากนี้ บัณฑิตได้เสนอแนะให้อาจารย์ผู้สอน ปรับปรุงวิธีการสอนให้น่าสนใจมากขึ้นด้วย
2. ข้อเสนอแนะต่ออาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า บัณฑิตต้องการให้ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์ที่ปรึกษา และนักศึกษาที่อยู่ในความดูแล เป็นไปด้วยดีมากขึ้น อาจารย์ควรเป็นกันเองกับนักศึกษา พร้อมทั้งเป็นผู้ให้แนะนำ วางแผนการศึกษา อาชีพ และการหางานทำ อาจารย์ที่ปรึกษาควรให้ความสนใจติดตามผลการเรียน และปัญหาของนักศึกษา รวมทั้งการมีเวลาให้นักศึกษา (Office Hour) ที่แน่นอน และมากขึ้น เพื่อให้สะดวกแก่การเข้าพบ และขอคำปรึกษา
3. ข้อเสนอแนะต่ออุปกรณ์การเรียนการสอน บัณฑิตเสนอแนะให้สถาบันเพิ่มอุปกรณ์การเรียนการสอนให้เพียงพอภัยความต้องการใช้ของนักศึกษา และควรเป็นอุปกรณ์ที่มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ
4. ข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมนักศึกษา บัณฑิตเสนอแนะให้สถาบันส่งเสริมนักศึกษาให้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น พร้อมทั้งส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคม มากกว่ากิจกรรมเพื่อความบันเทิง
5. ข้อเสนอแนะต่องานบริการ ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย เช่น บริการห้องพัก บริการห้องอาหาร ห้องสมุด เป็นต้น บัณฑิตเสนอแนะให้เพิ่มบริการห้องพัก เพิ่มและปรับปรุงเอกสารสิ่งพิมพ์ ตำรา และหนังสือ ต่าง ๆ ของสำนักหอสมุดกลางและห้องสมุดคณะ ให้มากขึ้นและทันสมัยขึ้น นอกจากนี้บัณฑิตยังเสนอให้มีการเพิ่มบริการห้องอาหาร และปรับปรุงให้ดีขึ้นด้วย

สรุปผลการสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์บัณฑิตที่ทำงานอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีผลการสัมภาษณ์ที่พอจะสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

สถานภาพทางการศึกษา

บัณฑิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชาภาษาอังกฤษ และเป็นเพศหญิง บัณฑิตเกือบทั้งหมดมีภูมิลำเนาอยู่ในภาคเหนือ เมื่อสำเร็จการศึกษาบัณฑิตส่วนใหญ่มีระดับคะแนนเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี คือ อยู่ในช่วง 2.41 - 3.00 ด้านปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญขณะศึกษาในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ คือ ปัญหาการลงทะเบียนในรายวิชาต่าง ๆ ไม่ได้ตามต้องการ และ การเลือกสาขาวิชาเอกไม่ได้ตามต้องการ เป็นปัญหาที่สำคัญรองลงมา

ความคิดเห็นของบัณฑิตต่อหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรยังไม่ค่อยทันสมัย และรู้สึกว่เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้วตนน่าจะมีความรู้ความสามารถมากกว่าที่เป็นอยู่ มหาวิทยาลัยน่าจะสอนให้บัณฑิตเป็นคนเก่ง โดยที่ไม่ต้องไปศึกษาเพิ่มเติมจากสถาบันอาชีพอื่น ๆ ด้านรายวิชาต่าง ๆ ที่บัณฑิตได้ศึกษานั้นบัณฑิตเห็นว่า รายวิชาในสาขาวิชาเอกของตนเป็นรายวิชาที่มีประโยชน์ต่อการทำงาน โดยมีรายวิชา HIST103 (A Survey of World Civilization I) HIST104 (A Survey of World Civilization II) เป็นรายวิชาที่ใช้ประโยชน์ในการทำงานได้น้อย นอกจากนี้บัณฑิตยังเสนอให้สถาบันจัดการเรียนการสอนที่มีภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกัน

ด้านอาจารย์ผู้สอน บัณฑิตเห็นว่าควรเป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในสาขาวิชาที่ตนสอน มีความเป็นเลิศทางวิชาการ ชยันศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ ตลอดเวลา และที่สำคัญต้องเป็นผู้ที่ถ่ายทอดวิชาความรู้ได้ดี ไม่ควรสอนตามตำรา ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษานั้น บัณฑิตกล่าวว่าไม่ค่อยขอเข้าพบ นอกจากถึงเวลาลงทะเบียน หรือ บอกรับเพิ่มลดกระบวนวิชาเรียน ด้านความคิดเห็นต่ออาจารย์ที่ปรึกษา บัณฑิตเห็นว่าควรมีเวลาให้กับนักศึกษามากขึ้น ไม่หาด้วยยาก ให้คำแนะนำปรึกษาที่ดี ให้เสรีภาพในการเลือกลงทะเบียนเรียนในรายวิชาต่าง ๆ

ด้านกิจกรรมนักศึกษา บัณฑิตเกือบทั้งหมดเคยร่วมกิจกรรมนักศึกษา และเห็นว่ากิจกรรมมีประโยชน์ต่อการทำงานในด้านมนุษยสัมพันธ์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมีผลต่อการสมัครงาน นอกจากแหล่งความรู้ความสามารถและประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมนักศึกษาแล้ว บัณฑิตส่วนใหญ่ยังเห็นว่า ห้องสมุด การคบเพื่อน การทำงานพิเศษ เช่น เป็นครูสอนพิเศษ ขายสินค้า ขายประกัน และช่วยงานอาจารย์ เป็นต้น เป็นแหล่งความรู้ความสามารถที่สำคัญตามลำดับ

ในส่วนของอุปกรณ์การเรียนการสอน บัณฑิตเห็นว่า ยังไม่ทันสมัย และไม่เพียงพอกับความต้องการใช้ของนักศึกษาและอาจารย์ บัณฑิตเสนอให้มหาวิทยาลัยจัดเพิ่มให้พอกับความต้องการใช้ และมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การทำงาน

เมื่อบัณฑิตสำเร็จการศึกษา บัณฑิตเกือบทั้งหมดตอบว่า สามารถหางานมาได้ภายใน 6 เดือน และได้ทำงานตรงกับสาขาวิชาของตนด้วย ส่วนอาชีพ พบว่า บัณฑิตประกอบอาชีพรับราชการ หรือ เป็นพนักงานบริษัทเอกชน เป็นสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ภายในหน่วยงานบัณฑิตมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่หรือพนักงานระดับปฏิบัติงานเป็นส่วนใหญ่ มีรายได้อยู่ในช่วง 3,000 - 4,500 บาท ต่อ เดือน บัณฑิตส่วนใหญ่เคยเปลี่ยนงานทำ เพราะงานเดิมรายได้น้อย ไม่ตรงสาขาวิชา และ ไม่มีความมั่นคง

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน บัณฑิตมีปัญหาด้านระบบบริหารงานของหน่วยงานที่ตนสังกัดอยู่เป็นอันดับแรก และมีปัญหากับผู้ร่วมงานเป็นอันดับที่สอง ส่วนแหล่งความรู้ความสามารถในการทำงานของบัณฑิต คือ การเรียนการสอนจากมหาวิทยาลัย งานที่ทำ และเพื่อนร่วมงาน ตามลำดับ ด้านความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะในการทำงานของบัณฑิต พบว่า เกือบทั้งหมดประเมินตนเองอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีและดีมาก

จากผลการสัมภาษณ์ที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น พบว่า มีความสอดคล้องกับผลที่ได้จากการสำรวจเกือบทั้งหมด โดยมีรายละเอียดของข้อมูลบางส่วนที่อาจจะแตกต่างกันบ้าง แต่ก็มีเพียงเล็กน้อย